

Column: Als ik neerkijk op mijn handen...

Met de nadere vakantie komt er ook een behoefte om te reflecteren op je werk als griffier. Er zijn tal van onzekerheden, we moeten ermee leven. Bestaan er eigenlijk nog wel zekerheden, kun je je afvragen? Met een brede glimlach antwoordt de griffier: ja zeker, de Gemeentewet. Maar ook daarbij is enige relativering op zijn plaats.

We leven in een boeiende, maar verwarrende tijd.

Zo hoorde ik (echt waar) gisteren tijdens de afscheidsbijeenkomst van popster Michael Jackson de voorganger uitroepen: we hebben het aan Michael te danken dat er nu een zwarte president in het Witte Huis zit! En vanmorgen las ik in de krant dat, na de uitbetaling van het vakantiegeld in mei, de verkoop van laptop computers met 61% gestegen is. Hoezo crisis?

Met deze voorbeelden wil ik maar aangeven dat het tegenwoordig moeilijk is om houvast te vinden voor je opvattingen en meningen. Wie en wat moet je nog geloven en serieus nemen?

Als griffiers hebben we een paar zekerheden. De Gemeentewet is er zo een. En natuurlijk onze gemeenteraad zelf als hoogste orgaan, met zijn drie rollen: kaderstelling, controle van het college en bevorderen van het democratisch functioneren. Rollen die overigens, over zekerheid gesproken, in geen enkele wet voorkomen.

Kaderstelling in optima forma

Een erg onzekere factor blijkt het Gemeentefonds te zijn. In veel gemeenten is de Meicirculaire, die een doorkijk tot 2013 op de financiële rijksuitkering aan de gemeenten geeft, als een bom ingeslagen. Afhankelijk van de vraag hoe de maatstaven voor de gemeente uitvallen, heb je opeens een tekort of een meevaller. Meestal een tekort.

Als het goed is, word je als griffier door het college – de afdeling financiën – over het slechte nieuws geïnformeerd. Je wordt gevraagd om mee te denken. Hoe en wanneer vertellen we dit aan de raad? En hoe pakken we dit aan?

In mijn gemeente was de voorbereiding van de Perspectievennota, die bij ons Voorjaarsnota heet, juist afgerond toen de Meicirculaire verscheen. Er waren opeens donkere wolken. Grote financiële tekorten in plaats van een bescheiden ruimte voor nieuw beleid. Het debat in de raad had moeten gaan over de vraag welke leuke dingen er voor de stad en het dorp gedaan kunnen worden. In plaats daarvan werd de raad gevraagd in hoofdlijnen aan te geven op welke manier de gemeente weer tot een sluitend meerjarenperspectief zou moeten komen.

Aldus geschiedde. En na afloop van de raadsvergadering, die de geplande hele dag duurde, was ik trots op “mijn” raad. Kaderstelling in optima forma, noem ik het. Het college heeft kaders, politiek gedragen richtingen, meegekregen om een soort najaarsnota te maken als perspectief voor de nieuwe begroting.

Wat mij betreft moeten de voorstanders van “de-gemeenteraad-als-raad-van-toezicht-op-afstand” nog maar eens goed nadenken over de vraag of je zo’n heroverwegingsopgave en de democratische legitimering daarvan, aan het college zou moeten overlaten.

Democratisch functioneren

Een andere onzekerheid is: hoe zal het zijn na de verkiezingen? Met de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2004 op komst, zijn wij als griffiersvolkje druk bezig voorbereidingen te treffen voor de nieuwe raad. Wie blijven er en wie komen er terug? De eerste lijsttrekkers worden al aangewezen.

De klassieke uitspraak dat het laatste zittingsjaar van de raad het “oogstjaar” is, lijkt deze keer nauwelijks op te gaan. Met de financiële crisis en de teruglopende uitkeringen uit het Gemeentefonds valt er voor de politiek weinig te oogsten. Tenminste, als je onder “oogsten”

verstaat het nemen van populaire, goed vallende beslissingen die potentiële kiezers over de streep kunnen halen. Politieke partijen zullen hun kiezers het nodige moeten uitleggen. Als griffier sta je daar trouwens buiten. Griffiers bemoeien zich niet met politiek en maar matig met de verkiezingen. Des te groter zal onze rol zijn om raadsleden na hun installatie zo snel mogelijk wegwijs te maken in de gemeentelijke geheimen. Laten we ons maar voorbereiden op een uitgebreid kennismakings- en scholingsprogramma voor nieuwe raadsleden.

Uiteraard zullen commerciële bureaus die in dit veld actief zijn hun diensten aanbieden. Wat mij nou aardig lijkt is om die deskundigheid (?) deze keer nu eens niet in te huren, maar zelf als griffiers “onze” raden te scholen in regels en procedures. Maatwerk per gemeente. We hebben nog een aantal maanden om ons erop voor te bereiden. Hopelijk kan de VvG als platform dienen om programma's uit te wisselen, zodat we niet allemaal het wiel gaan uitvinden. De onlangs in gebruik genomen digitale Kennisbank kan hier goed voor worden gebruikt.

Relativeren

Over onzekerheden gesproken. Wij houden ons als griffiers regelmatig bezig met belangrijke kwesties. Zoals bijvoorbeeld de vraag of iemand anders de raad moet voorzitten als de burgemeester in zijn rol van portefeuillehouder van het college het woord voert. Of de vraag of een raadslid zich van stemming moet onthouden omdat hij of zij een persoonlijk belang heeft. Of de vraag of stemming over personen bij acclamatie eigenlijk wel mogelijk is. En dan nog zo iets. We hebben in juni/juli alle begrotingen voor 2010 van de gemeenschappelijke regelingen in de raad aan de orde gehad. Wees eerlijk: wie heeft deze begrotingen ter inzage gelegd en daarvan openbaar kennis gegeven? Maar dat moet toch echt, lees artikel 59 lid 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen in combinatie met artikel 190 lid 2 en 3 van de Gemeentewet er maar op na.

De Gemeentewet lijkt onze enige zekerheid, maar ook die roept dus weer vragen op.

Ach, tegen de achtergrond van het algemene wereldgebeuren vallen zulke zorgen van griffiers natuurlijk in het niet. Vanzelfsprekend is het van belang dat je je netjes aan de wet houdt, maar de wereld staat of valt er niet mee.

Het aardige van de vakantietijd is dat je een tijdje afstand kunt nemen van het werk van je handen. Waar houd ik me mee bezig en hoe belangrijk is dat? Een zekere relativering is op zijn tijd nodig om de zaken in hun juiste proportie te blijven zien.

Ik wens iedereen een prachtige vakantietijd toe met veel vermogen tot relativering.

Krijn van der Heijden,
raadsgriffier Zutphen.